

Erzincan Efsaneleri

Dr. Ruhi KARA

Ankara, 2025

ERZİNCAN EFSANELERİ

Dr. Ruhi KARA

Editör: Asuman ÖZKAN

ISBN: 978-625-6444-76-8

1. Baskı

Aralık, 2025 / Ankara

Matbaa, Satış, Yayınevi, Sertifika No: 46683

Grafiker®

Yayınları

Yayın No: 514

Web: grafikeryayin.com

Sayfa Tasarımı, Baskı ve Cilt

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık

Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Oğuzlar Mahallesi

1396. Cadde No: 6/A

06520 Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafikerposta@gmail.com

Web : grafiker.com.tr

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	3
ÖN SÖZ	7
GİRİŞ	11
I. EFSANE KAVRAMI	11
A. Efsane Nedir?.....	11
B. Efsanelerin Oluşumu.....	13
C. Efsanenin Özellikleri.....	13
D. Efsanelerin İşlevi.....	15
E. Efsanelerin Sınıflandırılması.....	15
II. ERZİNCAN EFSANELERİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR	19
III. PROF. DR. SAİM SAKAOĞLU “ERZİNCAN EFSANELERİ VE EDEBİYATIMIZDAKİ YERİ”	21

DEĞERLENDİRME

BİRİNCİ BÖLÜM

I. DİNÎ VE DİNÎ BİNALARLA İLGİLİ EFSANELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	33
A. Kaleler Üzerine Anlatılan Efsaneler.....	33
B. Kutsal Kabirlerle İlgili Efsaneler.....	49
C. Türbeler, Mabetler Üzerine Söylenen Efsaneler.....	118

İKİNCİ BÖLÜM

II. EVLER VE İNSANLARIN YAŞADIĞI YERLERLE İLGİLİ EFSANELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	161
A. Al Karıları ile İlgili Efsaneler.....	161
B. Köprülerin Efsaneleri.....	177

C. Kerâmet Sahiplerinin Efsaneleri	179
D. Şehirler ve Köylerle İlgili Efsaneler	196
E. Tekin Olmayan Yerlerde Yaşayan Tekin Olmayan Yaratıklar	215

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. TABİAT VE KIRLARLA İLGİLİ EFSANELERİN

DEĞERLENDİRİLMESİ	235
A. Ağaçlar ve Otlarla İlgili Efsaneler	235
B. Dağlar ve Tepelerle İlgili Efsaneler	241
C. Düzlükler ve Ovalarla İlgili Efsaneler	258
D. Göllerle İlgili Efsaneler	262
E. Hayvanlarla İlgili Efsaneler	272
F. Nehirler, Arklar, Sular, Gözeler, Derelerle İlgili Efsaneler	288
G. Taşlar ve Kayalarla İlgili Efsaneler	315

METİNLER

BİRİNCİ BÖLÜM

I. DİNÎ VE DİNÎ BİNALARLA İLGİLİ EFSANELER	353
A. Kaleler Üzerine Anlatılan Efsaneler	353
B. Kutsal Kabirlerle İlgili Efsaneler	363
C. Türbeler, Mabetler Üzerine Söylenen Efsaneler	386

İKİNCİ BÖLÜM

II. EVLER VE İNSANLARIN YAŞADIĞI YERLERLE İLGİLİ

EFSA NELER	400
A. Al Karıları ile İlgili Efsaneler	400
B. Köprülerin Efsaneleri	406
C. Kerâmet Sahiplerinin Efsaneleri	407
D. Şehirler ve Köylerle İlgili Efsaneler	413
E. Tekin Olmayan Yerlerde Yaşayan Tekin Olmayan Yaratıklar	408

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. TABİAT VE KIRLARLA İLGİLİ EFSANELER	423
A. Ağaçlar ve Otlarla İlgili Efsaneler	423
B. Dağlar ve Tepelerle İlgili Efsaneler	424
C. Düzlükler ve Ovalarla İlgili Efsaneler	428
D. Göllerle İlgili Efsaneler	429
E. Hayvanlarla İlgili Efsaneler	431
F. Nehirler, Arklar, Sular, Gözeler, Derelerle İlgili Efsaneler	435
G. Taşlar ve Kayalarla İlgili Efsaneler	441
SONUÇ	453
KAYNAK ŞAHISLAR	455
YAZILI KAYNAKLAR	459
KAYNAKÇA	463
ÖZGEÇMİŞ	465

ÖN SÖZ

Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzeybatısında, Yukarı Fırat Bölümü'nde yer alan Erzincan, tarih boyunca doğal güzellikleri ve kültürel zenginlikleriyle seyyahların ve tarihçilerin dikkatini çekmiştir. Yazılı kaynaklarda Erzincan; “Cennet Ülkesi”, “İrem Bağı”, “Belkıs Şehri”, “Gül-i gülistan bağ u bostan, çemenistan ve bülbülistan”, “Etrafı dağlık, ortası bağlık” gibi nitelendirmelerle tasvir edilmiştir.

Türk halk kültürünün en köklü ve zengin anlatı türlerinden biri olan efsaneler, geçmişten günümüze toplumsal hafızayı, inanç dünyasını ve kültürel değerleri aktaran önemli bir sözlü mirastır. Olağanüstü olaylar, kutsal mekânlar, tarihî şahsiyetler ve toplumsal deneyimler etrafında şekillenen efsaneler, halkın dünyayı anlamlandırma biçimini yansıtırken aynı zamanda kolektif kimliğin oluşumuna da katkı sağlamaktadır. İnançlardan ve yaşayış biçiminden beslenen bu anlatılar, halkın dil zenginliğini koruyarak kuşaklar arasında kültürel sürekliliği sağlayan güçlü bir gelenek olarak dikkat çeker.

Erzincan'ın dağları, bağları, taşları, kayaları, suları ve ağaçları halk muhayyilesinde ayrı ayrı hikâyelere ve efsanelere konu olmuştur. Bu anlatılar yalnızca folklorik unsurlar değil, aynı zamanda toplumsal hafızada ders verici ve eğitici işlevler üstlenen kültürel miraslardır. Örneğin; Kazan Kaya efsanesinde Allah'a karşı gelmenin sonucu olarak yaşlı bir kadının taş kesilmesi, Ekşisu yolu üzerindeki kaplıca mevkiinde taş kesilen deve kervanı, cimrilüğün neticesinde sürü sahibi bir ağanın ayıya dönüşmesi, nimete saygısızlığın sonucunda taş kesilen düğün alayı gibi anlatılar, halkın değerler sistemini yansıtan sembolik örneklerdir.

Erzincan halkı, efsanevî bir İslâm kahramanı olarak gönüllerde taht kuran Hz. Ali'yi, atı Döldül ve kılıcı Zülfikâr ile kendi coğrafyasında görmek istemiştir. Bu bağlamda, Erzincan'ın geçmişte bir göl olduğu; Hz. Ali'nin Zülfikâr'ı ile Kemah Boğazı'nı ve Acemoğlu Boğazı'nı yararak

Karasu (Fırat) Nehri'ne mecra açtığına inanılmıştır. Kemah Kalesi'nde ise Hz. Ali'nin atı Döldül'ün nal izleri ile yaslandığı kayada sırtının izi halk arasında hâlen anlatılmaktadır. Bu anlatılar, bölge halkının Hz. Ali'ye duyduğu sevgi ve saygının, doğa ve mekânla bütünleşmiş efsaneler aracılığıyla yaşatıldığını ortaya koymaktadır.

Bölgenin güneyinde Munzur Dağları'na ilişkin “Munzur'un Kâbe'de görünmesi” efsanesi, kuzeyde Keşiş Dağları'na dair anlatılar ve Sansa Boğazı ile Çardaklı Deresi'nin geçmişte ormanlık alan olduğuna dair rivayetler, Erzincan'ın efsanelerle örülü zengin coğrafyasını gözler önüne serer. Erzincan, Terzi Baba, Salih Baba, Leblebici Baba ve Piri Sami Hazretleri gibi velilerin yetiştiği bir tasavvuf ocağıdır; onların etrafında halkın gönlünde derin izler bırakan menkıbeler doğmuştur.

Erzincan, yalnızca dağlarının ve bağlarının doğal güzellikleriyle değil; aynı zamanda Kerem'in bağlarda yankılanan aşkı, Koroğlu'nun yiğitlik türküleri, Asuman ile Zeycan'ın sevdası, Âşık Garip'in gurbet yolculuğu, Arzu ile Kamber'in kavuşma özlemi ve Yaralı Mahmut'un hüznü hikâyesiyle de bir kültür mekânı kimliği kazanmıştır. Halk âşıkları, şairleri ve destanları aracılığıyla bu topraklara ses vermiş; sözlü kültürün canlı nefesiyle aktarılan bu anlatılar, yazıya geçirilmedikleri için zamanın gölgesinde unutulma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır.

Bu bağlamda Erzincan ve çevresi, efsanelerin yoğun biçimde yaşadığı ve muhafaza edildiği önemli bir kültür merkezidir. Bölgenin efsaneleri, kutsal kabul edilen dağlar, yatırlar, su kaynakları ve olağanüstü olaylar etrafında şekillenerek halkın inanç sistemini ve yaşam tarzını yansıtmaktadır. Erzincan'da yapılan derleme ve akademik çalışmalar, efsanelerin ilmî metotlarla incelenmesini sağlayarak hem yerel hem de ulusal düzeyde kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunmuştur. Günümüzde efsaneler üzerine yürütülen araştırmalar, yalnızca geçmişini anlamak için değil, aynı zamanda sözlü geleneğin zenginliğini bilimsel bir perspektifle ortaya koymak ve kültürel sürekliliği sağlamak açısından da büyük önem taşımaktadır.

Türkiye'de efsaneler, son elli yıl içerisinde gerçekleştirilen akademik çalışmalar ve derlemeler sayesinde büyük ölçüde yazılı hale getirilmiş-

tir. “Söz uçar, yazı kalır” anlayışından hareketle, yaklaşık otuz beş yıl önce hazırladığım Erzincan Efsaneleri Üzerine Bir Araştırma adlı yüksek lisans teziyle derleme çalışmalarına başlamıştık. Bu süreçte yazılı kaynaklardan 61, sözlü kaynaklardan ise tarafımdan 102 efsane tespit edilip kayıt altına alınmıştır. Çalışmamızın temel amacı; halkın muhayyilesinde saklı bulunan, unutulma ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan bu sözlü anlatıları koruma altına almak, kültürel mirasımızı gelecek kuşaklara aktarmak ve onların istifadesine sunmaktır.

Erzincan ve çevresinde tespit edilen efsaneler, belirlenen derleme yöntemleri doğrultusunda toplanarak yazıya geçirilmiştir. Bu çalışma; Ön Söz, Giriş, Değerlendirme, Metinler, Sonuç ve Kaynakça kısımlarından oluşmakta olup, hem derleme sürecini hem de elde edilen efsanelerin tipolojik ve motif temelli analizini kapsamaktadır.

Bu çalışmanın giriş bölümünde, efsane kavramı, teşekkül süreci, temel özellikleri ve sınıflandırma yöntemleri üzerinde durulmuştur. Ardından Erzincan yöresine ait efsaneler üzerine yapılan araştırmalar değerlendirilmiş, bu bağlamda özellikle Saim Sakaoğlu’nun “Erzincan Efsanelerinin Edebiyatımızdaki Yeri” başlıklı makalesine yer verilmiştir. Böylece hem kavramsal çerçeve hem de bölgesel çalışmaların edebiyatımızdaki yeri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmanın Birinci, İkinci ve Üçüncü Bölümlerinde toplam 163 efsane sistematik bir biçimde incelenmiştir. Her bir efsane; adı, derleme yeri ve kaynak şahıs, geçtiği zaman ve mekân, içerdiği maddî unsurlar, karakterler, epizotlar ve değerlendirme başlıkları altında ele alınmıştır. Ayrıca efsanelerde yer alan motifler belirlenmiş ve Stith Thompson’un Motif Index of Folk Literature adlı eserindeki motif numaralarıyla karşılaştırmalı olarak tespit edilmiştir. Çalışmada, söz konusu efsanelerin tam metinlerine yer verilerek hem tipolojik hem de motif temelli bir çözümleme ortaya konulmuştur. Bu yönüyle eser, Erzincan yöresi efsanelerinin bilimsel yöntemlerle belgelenmesi ve uluslararası folklor araştırmalarıyla ilişkilendirilmesi bakımından özgün bir katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Sonuç bölümünde çalışmanın genel bir değerlendirmesi yapılmış ve elde edilen bulgular ortaya konulmuştur. Ayrıca sözlü ve yazılı kaynakların listesi ile kaynakça bu bölümde yer almaktadır.

Bu çalışmanın her aşamasında destek ve teşvikleriyle katkı sağlayan, bugün aramızda bulunmayan Prof. Dr. Ali Berat Alptekin ve Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu'nu rahmetle ve saygıyla anıyorum. Çalışmalarım sırasında değerli görüşlerinden yararlandığım ve bu çalışmada özel önem taşıyan makalesinin yer almasına izin veren Hocam Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'na içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca katkılarıyla çalışmayı zenginleştiren ve editörlüğünü üstlenen Öğr. Gör. Asuman Özkan'a şükranlarımı ifade etmek isterim.

Erzincan, Aralık 2025

Dr. Ruhi KARA

KAYNAK ŞAHISLAR

1. Akdemir Zeynep, Balaban Sarıkaya Ortaokul-33

1. Seyyid Musa-37

2. Akpınar Osman, Erzincan-60

1.Eskici Taşı-149

3. Albayrak Yusuf, Belediye Başkanı (Otlukbeli)-38

1. Otlukbeli Kanlıçayır-117

2. Küçük Otlukbelindeki Taşlar-158

3. Otlukbeli Karakulak-91

4. Avcı Güngör

1. Cin-5, 98

5. Aydın Hüseyin

1. Al Karısı-4, 68

6. Aydın Mahmut, Yüksekokul Van Ekinci Köyü-40

1. Deli Aziz-1, 77

2. Deli Aziz-2, 78

3. Seyyid İbrahim-36

4. Bükün Gözesi-132

7. Başsoy Ersan

1. Al Karısı-8, 72

8. Coşkun Hatice, Ev Kadını Okur Yazar Değil-65

1. Şehitler-38

2. Ali Cerrah-46

9. Coşkun Recep, Çiftçi İlkokul Yalnizbağ-71

1. Cinlerin Molla -75

10. Çankaya Metin, Yüksekokul-37

1. Köşk-ü Nigâr-6
2. Terzi Baba-6, 63

11. Çelik Emin Uğur

1. Başaçık Ziyareti-15

12. Çete Ali, İmam, İlkokul, Koçkar Köyü-49

1. Ali Baba (Gavur Ali)-11

13. Çete Mehmet, İlkokul Kemah Koçkar Köyü-70

1. Cin-8, 101
2. Cin-9, 102
3. Cin-10, 103

14. Çınar Yüksel

1. Al Karısı-6, 70
2. Cinler-4, 97

15. Demirpolat Nesrin, Lise Büyükkadağan-21

1. Büyük Kadağan-84

16. Dumlu Ahmet, Emekli Öğretmen Yazar-70

1. Şehit Asker-83
2. Köşünker-88
3. Cinler-3, 96
4. Kemah Kalesi-4
5. Bozoğlan-16
6. Ali Cerrah-45
7. Kırklar-110
8. Lanetleme-114
9. Gavurun Gölü-120
10. Acı Su-131
11. Çardaklı-133
12. Dük Harkı (Arka)-134
13. Koç Gözesi-139

17. Kara Bakiye, Ev Kadını Okur yazar değil Bayırbağ-56

1. Dağ Ayısı-76

18. Karadağ İlhami

1. Al Karısı-4, 68

19. Kara Nihat, Öğretmen Uluköy-40

1. Gobu Söğüt-19
2. Sansar Kalesi-7
3. Kırklar-25

20. Karakaş Muammer

1. Cin-1, 94

21. Kınacı Ahmet, Refahiye-1989

1. Kızıldağda Kırk Kızlar-155

22. Odabaşı Yusuf, Üskübürt (Yücebelen)

1. Kürük Kuşları-2, 128

23. Selçuk Nafiz

1. Al Karısı-3, 67

24. Soybay Yaşar Tümay, Yüksekokul-Kemaliye

1. Kırkgöz-138
2. Kadı Gölü-121

25. Sönmez Orhan, İlkokul Kavakyolu-55

1. Cinler-7, 100
2. Keşiş Dağı-109
3. Kurtlar-126
4. Ekşisu Yolu Üzerindeki Taşlar-148

26. Türkkkan Nuri (Âşık Kul Nuri), Lise-37

1. Terzi Baba-7, 64

27. Türkoğlu Yakup

1. Cin-6, 99

28. Uçar Mustafa, Emekli Öğretmen-65

1. Al Karısı-1, 65
2. Al Karısı-2, 66

3. Büyük Hocanın Tırtıl Duası -74
4. Kurdun Ağzını Bağlama-81
5. Pire Duası-82
6. Cin-2, 95
7. Hah Kayası-151
8. Koca Karı Fırtınası-156
9. Karababa ve Ali Cerrah-22
10. Ali Cerrah-44
11. Farenin Altın Getirmesi-53
12. Kimyon Otu-105
13. Uğunma Alıcı-106
14. Köroğlu Tepeleri-113
15. Erzincan Ovası-116
16. Mercan Suyu-142
17. Pekiç Suyu-143
18. Aktaşlar-146
19. Gelinler-150
20. Boğmaca Hastalığının Tedavisi-108
21. Şirinli Mevkii ve Kefrenci Mabedinin Adları ile İlgili Efsane-92
- 29. Uğur Süleyman, Lise Sürek Köyü-24**
 1. Hanekudur-20
 2. Ardos Gölü-118
- 30. Yılmaz Yusuf, Öğretmen Çemişgezek-42**
 1. Yılan Dağı-162

YAZILI KAYNAKLAR

A. Albayrak Nurettin/Folklorumuz ve Erzincan 1983

1. Molla Köyü -2, 90
2. Cincime Sultan -1, 1
3. Kaleli Bey -3
4. Kümbet Baba -26
5. Munzur ile Keşiş -115

B. Aşkun Vehbi Cem/Terzibaba ve Erzincan'ın Mutasavvuf Şairleri Balıkesir-1956

1. Terzi Baba -1, 58
2. Terzi Baba -2, 59
3. Terzi Baba -3, 60
4. Terzi Baba -4, 61

459

C. Ballı Osman/Kemah Folklorundan Örnekler Erzurum-1977

1. Sultan Melik -1, 56
2. Sultan Melik -2, 57
3. Kandere -136
4. Ağyar -145
5. Mağara Önü -159

D. Efe Osman/Eğin Dedikleri -1970

1. Zincirli Kaya -163

E. Erkalıç Muammer/Söğütözü Köyü Folkloru (Lisans Tezi) Erzurum-1972

1. Kemah Kalesi -2, 5
2. Bebbuk -123
3. Leylek -129

F. Erzincan İl Yıllığı-1967

1. Terzi Baba -5, 62

**G. Gül Yusuf/Doğu Anadolu Efsaneleri Türk Folklor Araştırmaları
Yıl:28**

1. Mercan Suyu -141

**H. Kemali Ali /Erzincan “Tarihî, Coğrafi, İctimai, Etnografi, İdarî,
İhsaî Tetkikat Tecrübesi” 1932**

1. Acep Şir Gazi -8
2. Mescit Ziyareti
3. Ali Cerrah -1, 43
4. Kürük Kuşları -1, 127

**I. Kılıç A. Fikret/Otlukbeli (Karskulak) Bucağı Folkloru ve
Etnografyası Erzurum-1972 (Lisans Tezi)**

1.Karakulak -87

**İ. Küçük Abdurrahman/Tercan ve Çevresindeki Adak Yerleri ve
İlgili İnançlar. II.Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri
IV. Cilt Gelenek, Görenek ve İnançlar MİFAD Yayın Ankara-1982**

1. Kara Yakup -23
2. Oğlanveren -1, 33
3. Oğlanveren -2, 34
4. Oklu Baba -35
5. Derviş Baba -18 (Derviş Bali)
6. Adı Bilinmeyen Ziyaret -9
7. Üzerlik Baba -42
8. Ak Baba -10
9. Livağa -27
10. Kavak -24

**K. Önder Mehmet/Efsane ve Hikâyeleriyle Anadolu Şehir
Adları-1967**

1. Erzincan İsminin Nereden Geldigi -86

**L. Özdemir Halil İbrahim/Dünden Bugüne Üzümlü (Cimin)
Erzincan-1989**

1. Cincime Sultan -2, 2
2. Hıdrellez -21
3. Molla Pir -1, 30

4. Molla Pir -2, 31
5. Oğlan Ağa -32
6. Şeyh Karpuz -39
7. Tütüncü Oluğu -40
8. Üçler Canbaba -41
9. Ciminli Baba -1, 47
10. Ciminli Baba -2, 48
11. Ciminli Baba -3, 49
12. Ciminli Baba -4, 50
13. Aygır Gölü -119
14. Melek Çeviren -160

M. Özdemir Mustafa/Mengüceli Sayı: 9-10-1980

1. Su Yolu Sevdalıları -144
2. Taş Kesilen Çoban -161

N. Sakaoğlu Saim 101 Anadolu Efsanesi

1. Al Karısı -7, 71

O. Seyidoğlu Bilge/Erzurum Efsaneleri, Erzurum'da Belirli Yerlere Bağlı Olarak Derlenmiş Efsaneler Üzerinde Bir İnceleme Ankara-1985

461

1. Mama Hatun -55
2. Kötür Köprüsü -73

P. Sönmez Hüseyin/Mecidiye Köyü Folkloru (Lisans tezi) Erzurum-1972

1. Kavak Ağacı -104
2. Çamlar Ziyareti- 147
3. İbibik Kuşu -125
4. Saksığan (Alacakarga) -130
5. Köy Pınarına Kurban Kesme -140
6. Kavak -24
7. Bebbup Kuşu -124

R. Tanyu Prof.Dr. Hikmet/Türklerde Taşla İlgili İnançlar Ankara-1987

1. Köroğlunun Kır Atının İzleri -157

S. Taş Fahri/Mengüceli Sayı: 5 Yıl:1979

1. Kazankaya Efsanesi

T. Türkiye Turizm Turistik Erzincan, VI 2.Cilt:2 Sayı:19 Eylül 1964

1. Kalecik -135

U. Yakar Büşra, Kemaliye İlçesinde Oluşan Efsaneler, (Lisans Tezi), 2023

1. Beyaz Saksagan -93

Ü. Yaman Mehmet /Hıdır Abdal Sultan ve Ocak Köyü İstanbul-1989

1. Hıdır Abdal Sultan -54

V. Zaman Gazetesi, Mayıs 1989 Yıl: I Sayı: I Erzincan Bölge İlavesi

1. Ölen (Ören) Yerin Efsanesi -122

KAYNAKÇA

- Albayrak, N. (1983). *Folklorumuz ve Erzincan*. Erzincan.
- Alptekin, A. B. (2012). *Efsane ve Motifleri Üzerine*. Akçağ Yayınları.
- Aşkun, V. C. (1956). *Terzi Baba ve Erzincan'ın Mutasavvıf Şairleri*. Balıkesir.
- Ballı, O. (1977). *Kemah Folklorundan Örnekler* [Lisans tezi]. Erzurum.
- Boratav, P. N. (1996). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. Gerçek Yayınevi.
- Efe, O. (1970). *Eğin Dedikleri*. İstanbul.
- Elçin, Ş. (1986). *Halk Edebiyatına Giriş*. Ankara.
- Erkılıç, M. (1972). *Söğütözü Köyü Folkloru* [Lisans tezi]. Erzurum.
- Erzincan İl Yıllığı. (1969). Erzincan.
- Erzincan İl Yıllığı. (1973). Erzincan.
- Gül, Y. (1977). Doğu Anadolu Efsaneleri. *Türk Folklor Araştırmaları*, 17(330).
- Göde, H. A. (2002). *Isparta Efsaneleri*. Fakülte Kitabevi.
- Kaplan, A. (1997). Tanyeri Ağarırken, Erzincan İli Tanyeri Nahiyesi Kültür ve Yardımlaşma Derneği, İstanbul.
- Kemali, A. (1932). *Erzincan Tarihi, Coğrafı, İçtimai, Etnografı, İdarı, İhsai Tetkikat Tecrübesi*. Erzincan.
- Kılıç, A. F. (1974). *Otlukbeli (Karakulak) Bucağı Folkloru ve Etnografyası* [Lisans tezi]. Erzurum.
- Küçük, A. (1982). *Tercan ve Çevresindeki Adak Yerleri ve İlgili İnançlar*. III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri.
- Ocak, A. Y. (1984). *Türk Halk İnançlarında ve Edebiyatında Evliya Menkıbeleri*. Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Odabaşı, Y. (1989). *Tarihi Dönemlerde Üskübürt (Yücebelen)*. Ankara.
- Önder, M. (1969). *Efsane ve Hikâyeleriyle Anadolu Şehir ve Adları*. Ankara.
- Örnek, S. V. (1971). *100 Soruda İlkelerde Din, Büyü, Sanat, Efsane*. Gerçek Yayınevi.
- Özdemir, H. İ. (1989). *Dünden Bugüne Üzümlü (Cimin)*. Erzincan.

- Özdemir, M. (1980). Mengüceli. *Türk Folkloru Araştırmaları*, Sayı:9.
- Sakaoğlu, S. (1980). *Anadolu Türk Efsanelerinde Taş Kesilme Motifi ve Bu Efsanelerin Tip Kataloğu*. Ankara.
- Sakaoğlu, S. (1988). Erzincan Efsaneleri ve Edebiyatımızdaki Yeri. *Erciyes*, 11(121).
- Sakaoğlu, S. (1989). *101 Anadolu Efsanesi*. Ankara.
- Sakaoğlu, S. (1992). *Efsane Araştırmaları*. Selçuk Üniversitesi Yayınları.
- Sakaoğlu, S. (2009). *Efsane Araştırmaları*. Konya.
- Sakaoğlu, S. (2024). *Türk Efsaneleri: Cumhuriyetin 100. Yılına Armağan*. İstanbul.
- Sakaoğlu, S., & Alptekin, A. B. (2006). *Türk Edebiyatı Tarihi* (Cilt 4). İstanbul.
- Seyidoğlu, B. (1985). *Erzurum Efsaneleri (Erzurum'da Belli Yerlere Bağlı Olarak Derlenmiş Efsaneler Üzerine Bir İnceleme)*. Ankara.
- Seyidoğlu, B. (2005). *Erzurum Efsaneleri*. İstanbul.
- Sönmez, H. (1972). *Mecidiye Köyü Folkloru* [Lisans tezi]. Erzurum.
- Türkiye Turizm. (1964). *Turistik Erzincan Yılı* (Cilt 2, Sayı 19).
- Yakar, B. (2023). Kemaliye İlçesinde Oluşan Efsaneler, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Yaman, M. (1989). *Hıdır Abdal Sultan ve Ocak Köyü*. İstanbul.

ÖZGEÇMİŞ

Dr. Ruhi KARA, 1954 yılında Erzincan’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Erzincan’da yaptı. Yükseköğretimini Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde tamamlayarak 1976 yılında mezun oldu. 1976 yılında Kemah Lisesinde ve 1977-1988 yılları arasında Erzincan Ticaret Lisesinde edebiyat öğretmenliği ve idarecilik yaptı. 1988 yılında kurum değiştirerek Erzincan Kültür Merkezi Müdürlüğü ve 1989 yılında da Erzincan İl Kültür Müdürlüğü görevine atandı. İl Kültür Müdürlüğü görevinde bulunduğu yıllarda Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans yaparak “Erzincan Efsaneleri Üzerine Bir Araştırma” adlı tezi ile Edebiyat Uzmanı, “Erzincan Masalları” adlı doktora tezi ile de Türk Halk Bilimi (folklor) dalında Bilim Doktoru ünvanını aldı. İl Kültür Müdürlüğünde sekiz yıl görev yaptıktan sonra 1997 yılında Atatürk Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü Halk Edebiyatı Yardımcı Doçentliğine, daha sonra Dekan Yardımcılığı ve Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanlığına atandı. Halen Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Türk Halk Edebiyatı öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.